

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

УДК 330.3:338.1

<https://doi.org/10.33271/ebdut/76.183>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ

*В. П. Залізнюк, д. н. з держ. управ., доцент, Київський національний торговельно-економічний університет, v.zalizniuk@gmail.com, orcid.org/0000-0002-7014-0207,
Н. П. Сафонік, к. е. н., старший викладач, Національний авіаційний університет, vityuk-natasha1116@ukr.net, orcid.org/0000-0002-9822-3696,
А. С. Кая, к. е. н., доцент, Національний авіаційний університет, orcid.org/0000-0003-1383-9385*

Методологія дослідження. Методологічний базис дослідження склали наукові концепції з інноваційного розвитку підприємств. Результати дослідження ґрунтуються на загальнонаукових та спеціальних методах. Зокрема застосовано методи узагальнення та порівняння – для формалізації теоретичних положень щодо інноваційної діяльності підприємств; методи аналізу й синтезу – для виявлення внутрішніх та зовнішніх факторів, що здійснюють вплив на процеси модернізації підприємств на основі принципів інноваційності, а також при оцінці показників інноваційної активності вітчизняних промислових підприємств та у міжнародних порівняннях.

Результати. У статті розкрито сучасні тенденції інноваційної діяльності підприємств України у міжнародному економічному просторі. Визначено внутрішні і зовнішні фактори, що здійснюють вплив на процеси модернізації підприємств на основі принципів інноваційності. Проаналізовано тенденції інноваційної діяльності підприємств з використанням міжнародних індикаторів, зокрема Глобального індексу інновацій. Оцінено інноваційну активність вітчизняних підприємств, зокрема структуру, джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств, тенденції зміни кількості підприємств, які впроваджували інновації. Проаналізовано напрями інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах. Визначено тенденції зміни кількості впроваджених інноваційних продуктів вітчизняними підприємствами та підприємствами країн-членів ЄС. Окреслено основні характеристики розвитку міжнародних компаній в умовах інноваційності.

Новизна. На основі узагальнення теоретичних положень інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та оцінки конкурентних позицій України за міжнародними індексами з урахуванням індикаторів інноваційної діяльності окреслено напрями підвищення рівня економічної ефективності інноваційної діяльності підприємств.

Практична значущість. На основі проведеного дослідження визначено, що сучасний інноваційно-технологічний розвиток та розширення меж цифровізації вимагають від підприємств формування стратегічних пріоритетів, спрямованих на інноваційно-технологічний розвиток для підвищення рівня економічної ефективності діяльності та конкурентоспроможності, особливо у міжнародному економічному просторі.

Ключові слова: підприємство, інноваційна діяльність, міжнародний економічний простір, міжнародний бізнес, інноваційний продукт.

© 2021. V. P. Zalizniuk, N. P. Safonik, A. S. Kaya. Published by Dnipro University of Technology on behalf of Economics bulletin of the Dnipro University of Technology. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted reuse, distribution and reproduction in any medium provided the original work is properly cited

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки одним із головних драйверів для підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств є їх інноваційна діяльність, особливо це актуалізується при виході у міжнародний економічний простір. Одним із стратегічних пріоритетів для розвитку економіки країни в цілому та підвищення рівня життя та національного добробуту зокрема, є розвиток виробничої сфери та її технологічний рівень.

Для розвитку підприємств важливим напрямом нині є впровадження інноваційних та цифрових технологій, адже це є однією з найважливіших конкурентних переваг. У міжнародному економічному просторі чітко відстежується зв'язок між рівнем економічного розвитку та інноваційної активності. З огляду на це, в контексті динамічності інноваційної активності, що зумовлено глобалізаційними процесами, оцінка інноваційної діяльності підприємств України є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств з урахуванням кращих здобутків сфери інновацій розглядалась такими вченими як О. В. Ареф'єва [1], О. М. Вовк [1], І. С. Данілова [3], С. Т. Тульчинська та ін. Проте, процеси глобалізації, сучасні інноваційно-цифровізаційні тенденції, інтелектуалізація економіки актуалізують необхідність дослідження особливостей розвитку інноваційної діяльності підприємств у міжнародному економічному просторі.

Формулювання мети статті. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, оцінка конкурентних позицій України за міжнародними індексами з урахуванням індикаторів інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформаційні процеси, що нині відбуваються в економіці зумовлюють необхідність використання інноваційних факторів в процесі розвитку підприємств задля забезпечення належного рівня конкурентоспроможності як на внутрішньому ринку, так і в міжнародному економічному просторі. Тобто, конкуренція зумовлює підприємства використовувати інноваційні продукти

та технологічні розробки для збереження конкурентних позицій та підвищення рівня ефективності діяльності.

На процеси модернізації підприємств на основі принципів інноваційності впливає ряд факторів [1, с.10]:

– зовнішні (низький рівень підтримки НДДКР ті інноваційного розвитку з боку держави, високий рівень ризику, що можливий в результаті впровадження інноваційних технологій за відсутності податкових пільг, недосконалість нормативно-правового забезпечення щодо стимулювання інноваційної активності, низький рівень поінформованості щодо інноваційних технологій на ринку, низькі стимули до впровадження інноваційних продуктів);

– внутрішні (недостатній рівень кваліфікації фахівців, недостатній рівень розвитку інноваційної культури, недостатня кількість коштів для впровадження у діяльність інноваційних технологій, недостатні обсяги досліджень у сфері маркетингу, відсутність належного заохочення).

На міжнародному рівні оцінка рівня інноваційного розвитку держави здійснюється на основі інтегральної оцінки стану розвитку інноваційної системи. Інтегральна оцінка проводить з використанням міжнародних індексів, які враховують рівень технологічної та інноваційної конкурентоспроможності, рівень розвитку інноваційного потенціалу, і, зокрема, стан розвитку інноваційної діяльності у сфері підприємництва.

Проаналізуємо позиції України за Глобальним індексом інновацій (Global Innovation Index), згідно якого інновації є ключовим фактором економічного розвитку. За даним Індексом формується рейтинг інноваційних можливостей та результатів світової економіки. Він вимірює інновації на основі критеріїв, які включають оцінку людського капіталу, розвитку досліджень та інфраструктури, інвестиції, створення, поглинання та поширення знань, творчі результати, складність ведення бізнесу (рис. 1).

За даними 2021 до найбільш інноваційних економік віднесено Швейцарію, Швецію, США. Позиції України в рейтингу погіршилися, частково, це можна пояснити впливом пандемії, адже пандемія Covid-19 вплинула на глобальний інноваційний

ландшафт загалом та рівень розвитку інноваційної активності підприємницьких структур зокрема. Проте, незважаючи на величезні людські та економічні втрати, спричинені пандемією COVID-19, уряди та компанії у багатьох частинах світу збільшили інвестиції в інновації. У 2021 р. обсяг наукової діяльності, витрати на дослідження та розробки продовжували зростати, спираючись на пікові показники докризового періоду.

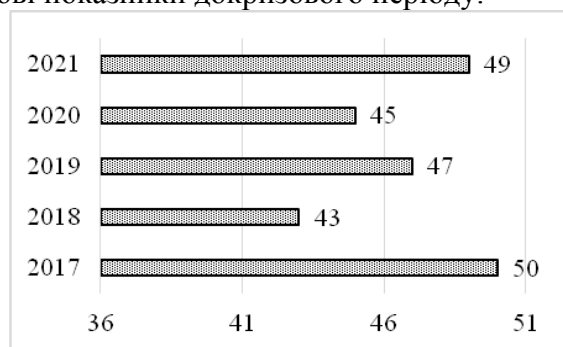

Рис. 1. Зміна позицій України за значенням Глобального індексу інновацій у 2017–2020 рр.

Рис. 2. Динаміка показників інноваційної діяльності підприємств України у 2016–2020 рр. Джерело: складено авторами за даними [4].

Таблиця 1

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2016–2020 рр., млн грн

2016	2017	2018	2019	2020
Витрати на інновації				
23229,5	9117,5	12180,1	14220,9	14406,7
у т. ч. за рахунок:				
власних коштів підприємств				
22036,0	7704,1	10742,0	12474,9	12297,7
коштів державного бюджету				
179,0	227,3	639,1	556,5	279,5
коштів інвесторів-нерезидентів				
23,4	107,8	107,0	42,5	125,3
коштів інших джерел				
991,1	1078,3	692,0	1147,0	1704,2

Джерело: складено авторами за даними [4].

Джерело: складено авторами за даними [9–11].

Незважаючи на те, що обсяг спрямування коштів на інноваційну діяльність підприємств зростає, рівень їх інноваційно-технологічного розвитку нижчий у порівнянні із аналогічними підприємствами зарубіжних країн. Витрати на інновації промислових підприємств зростають. Також у 2020 році на 31 збільшилась кількість підприємств, що впроваджували інновації зростають, проте, це не свідчить про зростання кількості інноваційно активних підприємств (рис. 2).

Найбільша частка у структурі джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств належить власним коштам, більше 85%. Фінансування інноваційної діяльності за рахунок іноземних компаній є незначним, та не перевищує 2% від загального обсягу витрат на інновації (табл. 1).

Проаналізуємо аспекти інноваційної діяльності в окремих зарубіжних країнах (табл. 2). До основних характеристик відне-

сено активізацію науково-дослідної роботи, підтримка з боку держави у вигляді пільгового оподаткування та ін.

Таблиця 2

Особливості інноваційної діяльності у зарубіжних країнах

Країна	Характеристика інноваційної діяльності
США	Інноваційний розвиток підприємств відбувається шляхом активізації процесів впровадження та виконання науково-дослідних розробок власними силами, проте держава підтримує підприємства, інноваційна стратегія розвитку яких зорієнтована на підвищення конкурентних позицій за рахунок створення нових продуктів та провадження інноваційних технологій.
Німеччина	Характеризується високим рівнем розвитку інновацій у високотехнологічному секторі промисловості (електротехнічна галузь, машинобудування) та у сфері, яка основана на знаннях (інформаційні технології, банківські послуги, фінансові послуги). Для підтримки інноваційного розвитку прийнята Національна стратегія високих технологій (Hihg-Nech Strategy) та Стратегію інтернаціоналізації (основною метою є заохочення провідних фахівців та дослідників, закордонних інвестицій).
Італія	Надання податкових пільг інвесторам та підприємствам за реалізацію реальних інноваційних проектів та розробок.
Франція	Надання інформаційних та консультативних послуг інноваційним підприємствам через Регіональний фонд консультативної підтримки; участь державних органів у фінансуванні інноваційної діяльності, в більшості на початкових етапах, через надання пільгових кредитів, субсидій. Загалом, механізм стимулювання інноваційної діяльності орієнтовано на залучення в інноваційну сферу приватних інвестицій.
Японія	Характеризується імпортом передових технологій з подальшим удосконаленням техніки і технології та, безпосередньо, організації її виробництва. Займає лідируючі позиції стосовно прикладних розробок.

Джерело: розроблено авторами за даними [3, с. 286–287].

За аналізований період збільшилась частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств (рис. 3).

За 2020 рік ситуація щодо інноваційної активності підприємств характеризується покращенням. Зокрема, збільшення кількос-

ті інноваційно активних підприємств спонукало до збільшення кількості впроваджених інноваційних продуктів (рис. 4). Проте, в Україні, в більшості, джерела фінансового забезпечення для впровадження інновацій є у великих компаній.

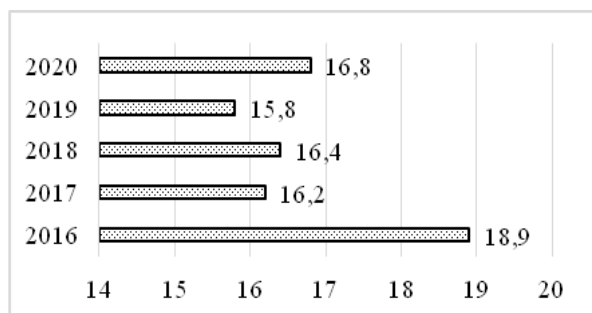

Рис. 3. Тенденції зміни частки кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств, %.

Джерело: складено за даними [4].

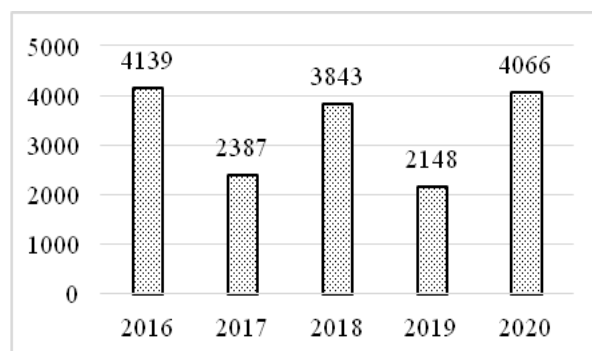

Рис. 4. Кількість впроваджених інноваційних продуктів промисловими підприємствами у 2016–2020 рр., одиниць

Джерело: складено за даними [4].

У ЄС близько половини підприємств (50,3%) із щонайменше 10 зайнятими людьми повідомили про інноваційну активність за трирічний період 2016–2018 рр., що трохи більше, ніж у період 2014–2016 рр. (49,5%). Понад 60% інноваційних підприємств було у таких країнах як: Естонія (73,1%), Кіпр (68,2%), Бельгія та Німеччина (обидві по 67,8%), Італія (63,2%), Швеція (63,1%), Австрія (62,6%), Фінляндія (61,9%) та Греція (60,3%). Близько 30% у таких країнах як: Румунія (14,6%), Польща (23,7%), Угорщина (28,7%) та Болгарія (30,1%).

Не кожна інноваційна діяльність стосується інноваційних продуктів, які є новими на ринку. Інноваційна діяльність також може стосуватися інноваційних бізнес-процесів або інших проблем (наприклад, нові методи виробництва, обробки інформації, маркетингу, розповсюдження, розширення асортименту фірми, інноваційні проекти, які все ще тривають або покидають).

Протягом трирічного періоду 2016–2018 рр. 13,2% усіх підприємств ЄС із щонайменше 10 зайнятими випустили на ринок один або кілька інноваційних продуктів, які були новими на ринку (той самий відсоток, як і в період 2014–2016 рр.). По всьому ЄС ця частка коливалася від 24,8% у Фінляндії до 2,9% у Румунії [8].

Загалом, виділяють такі головні характеристики розвитку міжнародних компаній [2, с. 18]:

- збереження високого рівня концентрації (більше 80% інвестицій та 50% торгівлі припадають на 500 найбільших компаній);

- дотримання принципу випереджального зростання інтернет-компаній та технологічного бізнесу;

- зростання кількості компаній із країн, які розвиваються, зокрема й у технологічному секторі;

- позитивна динаміка збільшення кількості середніх і малих компаній, що виходять на міжнародний рівень;

- зростання частки нематеріальних активів.

Отже, на рівень інноваційної активності підприємств впливають ряд факторів:

- політичні – політична воля, податкові та інші обмеження з боку держави;

- економічні – відсутність коштів для впровадження інноваційних проєктів, низький рівень фінансування науково-технічних розробок, низький рівень забезпеченості інвестиційними джерелами;

- технологічні – слабка матеріальна та науково-технічна база, низький рівень розвитку науково-технічної та господарської інфраструктури, повільні темпи модернізації, високий рівень вимог до нових видів продукції.

Варто зазначити, що низький рівень інноваційної активності вітчизняних підприємств зумовлений також такими факторами як: «нерозвинутість інформаційної інфраструктури, недостатній рівень нормативно-правового регулювання, ресурсні обмеження, прогалини у сфері безпеки та конфіденційності даних, дефіцит кваліфікованих фахівців, недостатній рівень компетентності майбутніх користувачів, низький рівень цифрової культури, значна вартість проєктів, що передбачають використання цифрових технологій» [6, с.104].

В даному контексті, погоджуємось із С. Ф. Смерічевським та Д. М. Шаболтуном, що «для підтримання конкурентних позицій підприємствам потрібна гармонізація всіх складових економічного потенціалу із дотриманням певної їх градації в залежності від рушійної сили, яка сконцентрована в тій і іншій складовій, а процеси інтелектуалізації в архітектоніці економічного потенціалу і сфері управління, діджиталізація зовнішнього і внутрішнього просторів потребують впровадження нових технологій» [7].

Позитивним у напрямі сприяння розвитку інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є прийняття Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року мета якої «полягає у розбудові національної інноваційної екосистеми для забезпечення швидкого та якісного перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги, підвищення рівня інноваційності національної економіки, що передбачає створення сприятливих умов для розвитку інноваційної сфери, збільшення кількості впроваджуваних розробок, підвищення економічної віддачі від них, залучення інвестицій в інноваційну діяльність» [5]. Це на державному сприятиме підвищенню рівня

інноваційної діяльності українських підприємств, що є досить важливим в контексті цифровізації економіки.

Для підвищення рівня економічної ефективності інноваційної діяльності підприємств необхідними кроками повинні стати пошук новітніх підходів до формування стратегій інноваційної діяльності з урахуванням впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища до яких віднесемо: впровадження цифрових технологій, раціоналізація процесів використання ресурсного потенціалу, впровадження ресурсозберігаючих, екологічних, енергоефективних технологій, дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності, підвищення рівня інтелектуалізації. Особливо зазначені напрями актуалізуються за умови функціонування у міжнародному економічному просторі.

Висновки. Одним із стримуючих факторів у напрямі розвитку інноваційної діяльності підприємств є прагнення максимізувати власну приватну вигоду, що не завжди співвідноситься із інвестуванням ресурсів у інновації, адже застосування інноваційно-цифровізаційних технологій здебільшого потребує часу, значних вкладень та пов'язано з певними ризиками. Проте, цифровізація економіки стимулює розвиток усіх сфер, зокрема щодо подолання розривів у промисловій сфері шляхом перегляду стратегічних пріоритетів завдяки прискоренню інноваційної активності, розширенню кордонів для співпраці у міжнародному економічному просторі. При формуванні інноваційної стратегії розвитку підприємства важливо дотримуватись принципів послідовності та систематичності для забезпечення належного рівня ефективності інноваційної діяльності підприємства загалом при умові впливу зовнішнього середовища за обмеженості ресурсів.

Перспективи подальших розвідок лежать в площині дослідження інноваційно-інвестиційних умов модернізації підприємств.

Література

1. Ареф'єва О. В. Методичні засади діагностування результативності модернізації підприємств у контексті реалізації інноваційного потенціалу / О. В. Ареф'єва, О. М. Вовк, С. М. Очеретяна // Вісник

КНУТД. – Серія: економічні науки. – 2020. – № 4 (149). – С. 8–16.

2. Батракова Т. І. Розвиток міжнародного бізнесу в умовах глобалізації / Т. І. Батракова, І. О. Гайдай // Інфраструктура ринку. – 2019. – Випуск 30. – С. 15–20.

3. Данілова І. С. Досвід здійснення інноваційної діяльності в Україні та світі / І. С. Данілова // Економіка та суспільство. – 2018. – Випуск 15. – С. 285–289.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

6. Сафонік Н. П. Інноваційно-цифровізаційні тенденції розвитку підприємств в сучасних умовах / Н. П. Сафонік. // 36. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення». – Том 2. – К. : НАУ, 2021. – С. 103–106.

7. Смерічевський С. Ф., Шаболтун Д. Економічні аспекти стратегічного розвитку потенціалу підприємства. / С. Ф. Смерічевський, Д. Шаболтун // 36. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення». Том 2. – К. : НАУ, 2021. – С. 109–110.

8. Community Innovation Survey: latest results. – URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210115-2>

9. Global Innovation Index 2019. Ukraine. – URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019/ua.pdf

10. Global Innovation Index 2020. Ukraine. – URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020/ua.pdf

11. Global Innovation Index 2021. Ukraine. – URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021/ua.pdf

References

1. Arefieva, O.V., Vovk, O.M., & Ocheretiana, S.M. (2020). *Metodychni zasady diagnostuvannia rezultatynosti modernizatsii pidpryemstv u konteksti realizatsii innovatsiinoho potentsialu*. Visnyk KNUITD, Ser.: ekonomichni nauky., 4(149), 8-16.

<http://dx.doi.org/10.30857/2413-0117.2020.4.1>

2. Batrakova, T.I., & Haidai I.O. (2019). *Rozvytok mizhnarodnoho biznesu v umovakh hlobalizatsii*. Infrastruktura rynku, Issue 30, 15-20.

3. Danilova, I.S. (2018). *Dosvid zdiysnennia innovatsiynoi diialnosti v Ukraini ta sviti*. Ekonomika i suspilstvo, Issue 15, 285-289.

4. Ofitsiynyy sayt Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 lypnia 2019 r. № 526-r. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiynoi diialnosti na period do 2030 roku. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
6. Safonik, N.P. (2021). Innovatsiynotsyfrovizatsiyni tendentsii rozvytku pidpriemstv v suchasnykh umovakh. Proceedings from MIIM 'II Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Rozvytok ekonomiky ta biznes-administruvannia: naukovy techii ta rishennia»: (21 zhovtnia 2021 r., Kyiv). (Vols 2), (pp. 103–106). Kyiv: NAU.
7. Smerichevskiy, S.F., & Shaboltun, D. (2021). Ekonomichni aspekty stratehichnoho rozvytku potentsialu pidpriemstva. Proceedings from MIIM 'II Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Rozvytok ekonomiky ta biznes-administruvannia: naukovy techii ta rishennia»: (21 zhovtnia 2021 r., Kyiv). (Vols 2), (pp. 109–110). Kyiv: NAU.
8. Community Innovation Survey: latest results. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210115-2>
9. Global Innovation Index 2019. Ukraine. Retrieved from https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019/ua.pdf
10. Global Innovation Index 2020. Ukraine. Retrieved from https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020/ua.pdf
11. Global Innovation Index 2021. Ukraine. Retrieved from https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021/ua.pdf

MODERN TRENDS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF ENTERPRISES OF UKRAINE IN THE INTERNATIONAL ECONOMIC SPACE

V. P. Zalizniuk, Doctor of Sciences in State Regulation, Associate Professor, Kyiv National University of Trade and Economics, N. P. Safonik, Ph. D (Econ.), Senior Lecturer, National Aviation University, A. S. Kaya, Ph. D (Econ.), Associate Professor, National Aviation University

Methods. The methodological basis of the research was the scientific concepts on innovation development of enterprises. The results of the research are based on general scientific and special methods. In particular, methods of generalization and comparison are used for formalization of theoretical provisions on innovation activity of enterprises; methods of analysis and synthesis – for formalization of internal and external factors, which influence processes of modernization of enterprises on the basis of principles of innovation; at estimation of indicators of innovation activity of domestic industrial enterprises and in international comparisons.

Results. The article describes the current trends of innovative activity of Ukrainian enterprises in the international economic space. Internal and external factors influencing processes of modernization of enterprises on the basis of principles of innovation are defined. The trends of innovation activity of enterprises using international indicators, in particular, the Global Innovation Index, are analyzed. The innovative activity of domestic enterprises was assessed, in particular, the structure of the source of financing of innovation activity of industrial enterprises, the tendency of changes in the number of enterprises that introduced innovations. We analyze aspects of innovation activity in separate foreign countries. The trends of the number of innovation products introduced by domestic enterprises and enterprises of EU member states have been determined. The main characteristics of development of international companies in the conditions of innovation are outlined.

Novelty. On the basis of generalization of theoretical provisions of innovation activity of domestic enterprises and estimation of competitive positions of Ukraine on international indices, taking into account indicators of innovation activity, the directions of increase of economic efficiency of innovation activity of enterprises are outlined.

Practical value. On the basis of the research, it is determined that modern innovation and technological development and expansion of the limits of digitalization require enterprises to form strategic priorities aimed at innovation and technological development in order to increase the level of economic efficiency and competitiveness, especially in the conditions of activity in the international economic space.

Keywords: Enterprise, innovation activity, international economic space, international business, innovation product.

Надійшла до редакції 20.11.21 р.